

Huddinge kommun
Barn-utbildning@skolinspektionen.se

Rektorn vid Tomtbergaskolan
boel.ehrenberg@huddinge.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Tomtbergaskolan
i Huddinge kommun

Tillsyn av Tomtbergaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Huddinge kommun under läsåret 2011/12. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Tomtbergaskolan besöktes av Skolinspektionen den 6 och 7 mars 2012.

Helhetsbedömning

Tomtbergaskolan har elever i förskoleklass och i årskurserna 1 till 9. Skolans kunskapsresultat är relativt goda men behöver förbättras, framförallt med avseende på pojkarnas resultat. Det är kraftiga skillnader mellan flickornas och pojkarnas resultat, något skolan behöver fortsätta att analysera för att finna lämpliga åtgärder. Tillsynen identifierar också att det finns brister i lärarnas utvärdering av elevernas kunskapsutveckling utifrån kunskapskraven i alla ämnen.

Tillsynen visar att det finns lärare som undervisar i ämnen de inte har utbildning för, något rektorn har en strategi för att åtgärda.

Rektorn tar sitt ansvar som pedagogisk ledare och verkar för att utbildningen utvecklas. Rektorn tar vidare ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolan och omsätter resultaten av kvalitetsarbetet i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Lärarna och eleverna på skolan är en aktiv del i det systematiska kvalitetsarbetet. Exempelvis utvärderar eleverna resultatet av skolans egna enkäter och diskuterar förbättringsåtgärder.

Tillsynen visar vidare att det i de flesta klasser råder studiero, men att det finns klasser och lektioner där det är mer oroligt. Rektorn är medveten om detta och har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med problemen. Åtgärderna har dock ännu inte lett till önskat resultat. Rektorn måste därför intensifiera arbetet med att finna lösningar på problemet.

Av dokumentstudier och rektorsintervjuer framkommer att skolans arbete med särskilt stöd i flera avseenden möter skollagens krav. De dokument som Skolinspektionen har tagit del av visar på tydliga rutiner för utredning av elevens behov liksom upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram. Skolan har efter utvärdering av arbetet med särskilt stöd reviderat processbeskrivningen. Processbeskrivningen är förankrad hos lärare och är därför känd. I processbeskrivningen framgår också att beslut om åtgärdsprogram är delegerat till de biträdande rektorerna.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Tomtbergaskolan i Huddinge kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Huddinge kommun att senast **2012-07-06** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 § andra stycket, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer).
- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Trygghet och studiero

Skolmiljön vid skolenheten präglas inte av studiero.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Se till att ordningsregler följs upp vid skolenheten (5 kap. 5 § skollagen).
- Se till att rektorn och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende (5 kap. 6 § första stycket skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).
- Se till att i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Skollagen fastställer också att utformningen av inflytandet ska anges i samband med planering av verksamheten. Av läroplanen framgår vidare att lärarna svarar för att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Lärarna är vidare ansvariga för att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Läroplanen pekar också ut rektorn som ansvarig för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Av intervjuer med eleverna framgår att det varierar huruvida eleverna ges möjlighet till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Eleverna uppger att i de flesta ämnen planerar lärarna det mesta av undervisningen, men att de ibland har inflytande vid till exempel val av redovisningsform.

I intervjuer med lärare framgår att det finns lärare, främst i de lägre årskurserna, som försöker beakta om elever föredrar vissa arbetssätt och frågar eleverna inför ett nytt moment om hur de skulle vilja arbeta. Dock finns det inte någon medveten strategi på skolan hur ett elevinflytande på bästa sätt ska realiseras i verksamheten så att det finns en progression utifrån ålder och mognad.

Av dokumentstudier och intervju med rektorn framkommer att skolan inte anger utformningen av inflytandet i planeringen av verksamheten.

Med anledning av ovanstående förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att se till att eleverna ges ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Vidare föreläggs Huddinge kommun att se till att Tomtbergaskolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad samt att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ första stycket skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolmiljön vid skolenheten präglas inte av studiero.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektorn och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. Vidare framgår av skollagen att ordningsregler ska finnas på skolenheten och att dessa ska utarbetas under medverkan av elever och följas upp.

Utöver ett övergripande regelverk har varje klass egna klassrumsregler. Klassrumsreglerna upprättas under medverkan av eleverna i aktuell klass. I intervjuer med elever och lärare framkommer dock att inte alla lärare på skolan har ett gemensamt förhållningssätt kring hur ordningsreglerna efterlevs. Detta bekräftas av Skolinspektionens observationer.

Av Skolinspektionens observationer framgår att studiero inte råder i vissa klasser. Detta bekräftas av såväl elevintervjuer, lärarintervjuer och rektorsintervjun. Rektorn uppger att hon är medveten om problemen med studiero i vissa klasser och att hon vidtagit åtgärder, men att åtgärderna inte ännu fått önskad effekt. Bland annat har rektorn gett stöd till lärarna i dessa klasser och även samtalat med eleverna.

Med anledning av ovanstående förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att vidta åtgärder så att skolmiljön vid Tomtbergaskolan präglas av studiero samt att ett gemensamt förhållningssätt kring ordningsreglerna finns på skolan.

Författning:

5 kap. 5 § skollagen

5 kap. 6 § första stycket skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

I skollagen anges att eleven och vårdnadshavarna fortlöpande ska informeras om elevens utveckling. Utöver utvecklingssamtalet ska det finnas en skriftlig individuell utvecklingsplan. I denna ska finnas omdömen om elevens kunskapsutveckling i de ämnen eleven får undervisning i och en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av dokumentstudier framkommer att de skriftliga omdömena är knapphändiga och beskrivningen av elevens kunskapsutveckling beskrivs ibland utifrån elevens arbetsprestation utan tydlig koppling till kursplanen.

Rektorn uppger att skolan inte har individuella utvecklingsplaner. Därför får inte eleven och elevens vårdnadshavare en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Mot bakgrund av detta förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att vidta åtgärder så att de skriftliga omdömena relaterar till kursplanerna och att eleven och elevens vårdnadshavare får en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Måluppfyllelse

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2010/2011 framgår att det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 var 221,6, vilket ligger över genomsnittet i riket. Meritvärdet skiljer sig dock stort mellan pojkar och flickor och ligger på 247,9 för flickorna och 198,1 för pojkarna. Pojkarnas meritvärde ligger under genomsnittet för riket. Av eleverna i årskurs 9 var drygt 90 procent behöriga till ekonomi-, humanistiska- och samhällsvetenskapsprogram. Knappt 80 procent var behöriga till naturvetenskapligt och tekniskt program. Till både yrkesprogram och estetiskt program var 100 procent av eleverna behöriga.

Enligt skolans egna uppgifter går att utläsa att andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kravnivån i respektive delprov på nationella proven varierade mellan 92 procent till 98 procent. I svenska och engelska uppnådde 98 procent av eleverna kravnivån och i matematik uppnådde drygt 92 procent kravnivån.

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2009/2010 framgår att andelen elever som uppnådde kravnivån i respektive delprov i de nationella proven i årskurs 5 ligger högre än genomsnittet i riket på alla utom fyra delprov. I matematik delprovet "räknetoder" uppnådde skolan lägst resultat, där drygt 77 procent av eleverna nådde kravnivån. Högst resultat var i delprovet "läsa, samtala" i svenska, där nådde 95 procent av eleverna kravnivån. I övriga delprov varierade resultaten mellan drygt 87 procent till drygt 92 procent.

Av skolans egna uppgifter går att utläsa att andelen elever i årskurs 3 som nådde kunskapskraven i matematik var 79,1 procent och 88,4 procent i svenska. I alla andra ämnen nådde 100 procent av eleverna kunskapskraven.

Resultat av värdegrundsarbetet

Av enkäter genomförda på skolan framgår att 87 procent av eleverna känner sig trygga på skolan och att 87 procent av eleverna anser att skolan arbetar för att förhindra att elever blir mobbade. Elever vid Tomtbergaskolan beskriver i intervjuer att det ibland förekommer konflikter, men alla elever beskriver att de kan vända sig till personalen på skolan när konflikter uppstår.

Tomtbergaskolan har utnyttjat en del av skolans val i timplanen till arbete med värdegrundsfrågor.

Beskrivning av Tomtbergaskolan

Tomtbergaskolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1 till 9. På skolan går 477 elever. Skolans leds av en rektor som till sin hjälp har rektorn tre biträdande rektorer. En biträdande rektor är ansvarig för förskoleklass och årskurserna 1 till 3, den andra är ansvarig för årskurserna 4 till 9 och den tredje är ansvarig för Huddinge kommuns organisation för modersmålsundervisning.

Lärarna ingår i arbetslag som leds av arbetslagsledare. På skolan finns också fritidshem. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs i separat beslut.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Mathias Ljungström
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).